

Onze Vogels

59e jaargang no.5, mei 1998

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

De

se

De pastel Barmsijs

Ik heb inmiddels een jarenlange ervaring kunnen opdoen met de pastelfactor Barmsijs en ik wil mijn ervaring met de Barmsijs met een ieder delen. Allereerst wil ik zeer duidelijk zijn over de vererving van deze pastel Barmsijs, welke ik tezamen met een vriend al jaren kweek.

Het gaat hier om een geslachtsgebonden vererving zoals bij de goudvink, distelvink en onze kleurkanaries.

Met dezelfde verschijningsvorm welke eigen zijn aan deze factor. Hiermee bedoel ik dat zwarte poten nodig zijn zolang het niet om bruin of isabel pastel gaat. Het tekening- of pigmentpatroon van de vogel moet volledig blijven en wanneer de pastelfactor zuiver in de wildkleur is gekweekt, kan het fenomeen van grijsvleugel of type grijsvleugel zich voordoen. Hier kom ik later nog op terug. De uiterlijke kleurtint van een pastelvogel kan soms verschillen omdat er een wisselende reductie optreedt van eumelanine. Dit geeft soms vogels welke voor wat betreft kleur heel dicht tegen de wildkleur aan zitten. Soms kleurt de vogel bruin maar heeft wel de donkere hoorndelen behouden. Zwart wordt grijs en donker bruin wordt licht bruin of beige.

Bruinpastel Barmsijs

osel

De

Omdat de echte pastel afzonderlijk werkt tegenover de andere pigmentkleuren, kan deze ook afzonderlijk gekweekt worden in de wildkleur. Echter ook in combinatie met de ons reeds bekende kleuren.

Wanneer de pastel gecombineerd wordt met bruin, vertoont de vogel phaeo op de rug. Hierbij wil ik zeker de nadruk leggen op 'vertoont', want de ogen blijven zwart.

Door het optreden van de pastelfactor krijgt de pigmentkleur een extra reductie en wordt de bruine tekening licht beige wat in de flank, rug en vleugeltekening zeer duidelijk zichtbaar is. Eigenaardig is wel dat deze vogels bij het krijgen van hun eerste pluimage, een licht crème kleur hebben. Pas na de eerste rui wordt het bruin van de grondkleur zichtbaar.

De combinatie met agaath is minder goed zichtbaar. Het rugdek wordt helderder, wat poppen soms het uitzicht van mannen geeft. Het grijze pigment wordt ook wat lichter.

Persoonlijk vind ik deze kleurcombinatie niet zo geslaagd, omdat men hiermee soms kan misleid worden. Maar al te dikwijls heb ik vogels gezien, wat slechts agaten waren, welke afweken van de normale kleur en die dan als een nieuwe mutant werden aangezien en soms te goede trouw als pastel werden betiteld.

Met de isabel komen de kenmerken nog dicht bij elkaar, maar isabelpastel is zeker een te maken combi-

natie. Hierbij verwijs ik naar de kleurkanaries, waar zilverisabel-pastel sterkt lijkt op een witte kanarie, maar toch een pigmentvogel blijft. Wanneer men vogels gaat inzetten met een minimum aan pigment, kunnen deze vogels op vetstofkleurige gaan lijken. Juist hier schuilt het gevaar.

Door het selectief kweken van fouten of vermeende gaven, kunnen sommige liefhebbers goedgelovige kwekers op het verkeerde been zetten. Is onze hobby gediend met gebreken, fouten of slechte eigenschappen en afwijkingen aan te zien als iets nieuws?

Met zulke praktijken ondergraven we onze liefhebberij, ontgoochelen we onze collega kwekers en leggen een zware hypotheek op onze verdere liefhebberij en kweeksucces- sen. Nu denk ik niet dat mensen opzettelijk deze praktijken toepassen. Veel gebeurt uit onwetendheid of te goeder trouw maar toch moet er rekening mee gehouden worden. Omdat de Barmsijs een populaire volièrevogel is en we in verschillende

Pastel Barmsijs (behoudt zijn volledige tekening)

ondersoorten nogal wat eigen kenmerken hebben, kunnen deze gecombineerd ook misverstanden geven. Hierbij denk ik aan de meest voorkomende soort, de kleine of cabaret barmse, die veel bruin vertoont. De Noorse en witstuit, zijn daarentegen veel helderder van kleur en grijs. De Groenlandse Barmse is weer groter enz. Ook hier moeten we nuchter en eerlijk blijven, om ieder kenmerk bij zijn soort te houden.

Om terug te komen naar wat ik bij aanvang van dit artikel heb aangehaald: nu dan een woordje over het fenomeen grijsvleugel of type grijsvleugel. Deze ontstaat door enkel met zuivere pastelvogels in de wildkleur te kweken.

Bruinen, isabellen of zelfs de splitsen hiervan mogen niet gebruikt worden. Eerst ontstaat het type grijsvleugel. Deze terug gekoppeld geeft na enkele generaties grijsvleugels zoals bij kanaries. Ook hier komt de grijsvleugel alleen voor in de zwarte reeks van pigmentvogels.

In combinatie met bruin of isabel kan geen grijsvleugel ontstaan. Ook bij de pastelgoudvink kent men de grijze, vlekkerige waas in de zwarte kop,

Pastel Barmse-grijsvleugel

vleugel- en staartpennen. Deze worden wel eens slechte pastellen genoemd. Terecht of onterecht is deze mening. Dat laat ik iedere lezer zelf invullen. Het pigmentpatroon wordt zo goed als niet aangetast door deze pastelfactor.

Dit kan ook van de grondkleur gezegd worden. Alleen het zwart van de eumelanine wordt grijs, net zoals bij kanaries. Door bruinpastel in een grijs- of type grijsvleugel te kweken, krijgt men zuivere pastellen. Met de Goudvink heb ik hiermee geen ervaring maar dit zou door enkele paringen snel te zien moeten zijn.

Tot slot wil ik er nog eens op wijzen dat elke mutant een afwijking is van de genen van de vogel. Deze afwijking is dan ook door erfelijkheid vastgelegd.

De verschillende mutanten welke de laatste jaren zijn ontstaan, kunnen teruggekweekt worden of gecombineerd met andere.

Laten we eerlijk blijven en eerst de nieuwe mutant vast leggen. We moeten niet de fout maken door fouten als iets nieuws te zien. Dat is wat onze hobby zo mooi maakt.

Tekst:

*Guido Ceulemans
St-Kat. Waver*

Foto's:

*R, Driesman en
Guido Ceulemans*

Agaatpastel Barmsijs

Pastel-grijsvleugel + wildkleur

Pastel-grijsvleugel + Wildkleur

Na bestudering van mijn vogels, veel vogelliteratuur en het "vraagprogramma 1997" van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers kom ik tot onderstaand overzicht met Latijnse en Nederlandse benamingen van vele Papegaai Amadinen. Ook eventuele "foute" benamingen heb ik in onderstaande overzicht verwerkt. Daarnaast een kleurbeschrijving van de desbetreffende vogel en omschrijving van man en pop. Met "foute" benamingen bedoel ik namen die gebruikt worden maar meestal niet zo genoemd worden in de door mij geraadpleegde vogelliteratuur. Bij gebruik van "goede" benamingen zoals hieronder wordt verwarring voorkomen bij collega-vogelkwekers en wordt voorkomen dat bepaalde vogels bij "vraag en aanbod" in maandblad "Onze Vogels" en op vogeltentoonstellingen onder verschillende namen worden ingeschreven. Maar dan dient iedereen zich wel te houden aan de "goede" benamingen. Wellicht kan onderstaand overzicht ook hulp bieden bij het vaststellen van soort en ras alsmede van man en pop.

PAPEGAAI.

Latijnse benaming

De vele ondersoorten geven nogal wat verwarring. De vele benamingen worden gehanteerd. Met dit artikel

Tekst: Ben van der Sangen, Scheper 17, 9551 BN Sellingen,

Lombok papegaai amadine (*E. hyperythra intermedia*)

Latijnse benaming:

Erythrura Coloria

KLEURBESCHRIJVING ETC:

Blauw masker met een rode oorvlek. Zwarte slagpennen met groene buitenzomen. Rode stuit, rode bovenstaartveren evenals middelste staartpennen. Rest van de staartveren is zwart met een rode zoom maar buitenste twee staartveren zijn iets groenbruin. Overige veren zijn diepglanzende groen. Snavel is zwart en pootjes zijn hoornkleurig.

MAN EN POP:

Popje is veel matter groen en rode oorvlek is wat zwakker van kleur en ook kleiner dan bij het mannetje.

Nederlandse benaming:

Veelkleuren Papegaai Amadine

"Foute" benamingen:

Coloria of Bontkop Papegaai Amadine

Latijnse benaming:

Erythrura Hyperythra

(Er zijn acht rassen)

KLEURBESCHRIJVING ETC:

De binnenste armpennen en rug een diep groene kleur. Overige vleugeldelen zwartachtig en elke veer een smal groene zoom. Bovenstaartdekveren zijn groen tot oranjegeel. Korte staart heeft brede groene zomen. Middelste staartpennen zijn groen en soms ook oranjegeel. Kop aan beide zijden, keel en borst is oker en geelbruin. Buik is vaal en mat van kleur. Borst en lichaamszijde zijn groenblauwachtig. Ogen zijn donkerbruin, snavel zwart, pootjes vleeskleurig.

MAN EN POP:

Man is op de voorhoofd zwart en is blauw op de kruin. Pop is in plaats van zwart op de voorhoofd een beetje bruin en is het blauw van de kruin veel minder.

-AMADINE

ing: *Erythrura*

ring omdat voor een vogel vele verschillende
el hoop ik daar meer duidelijkheid in te geven.

Telefoon 0599-322755

Foto's: Pieter van den Hooven

Bamboe papegaai amadine (*E.h.hyperythra*)

Nederlandse benaming:
Groenstaart Papegaai Amadine

"Foute" benaming:
Bamboevink of Bamboe
Papegaai Amadine

Latijnse benaming:
Erythrura Papuana

KLEURBESCHRIJVING ETC:
Lijkt veel op de *E. Trichroa* (Driekleur Papegaai Am.) alleen is het groen minder diep van kleur. De blauwe kleur op de kop is tot achter aan de schedel. Deze vogels zijn groter en ook forser dan de *E. Trichroa* (Driekleur Papegaai Am.), vooral de snavel is groter.

MAN EN POP:
De pop is minder van kleur.

Nederlandse benaming:
Papoea Papegaai Amadine

Latijnse benaming:
Erythrura Viridifacies

KLEURBESCHRIJVING ETC:
Bovenzijde is grasgroen en rode bovenstaartdekveren. De vleugeldekveren zijn zwartachtig met groene buitenzomen. De slagpennen zijn rood evenals de staart. De middelste twee staartveren zijn rood en verlengd. Overige staartveren zijn grijsbruin tot zwartachtig en hebben ook groene buitenzomen. De onderzijde is grasgroen en lichter dan de bovenzijde. De ogen zijn donkerbruin en de snavel is zwart. Pootjes zijn roodbruin.

MAN EN POP:
De pop heeft groene bovenstaartdekveren, aan de buitentoppen van de langste veren zijn de zomen rood. Ook zijn soms de boven- staartveren rood en de middelste staartveren rood en groenachtig en iets korter.

Nederlandse benaming:
Manilla Papegaai Amadine

Latijnse benaming:
Erythrura Cyaneovirens Pealei

KLEURBESCHRIJVING ETC:
Rode kop tot om het achterhoofd. Zwarte band tussen het rood van de kop en het blauw van de hals en de borst. De overige delen van de onderkant, bovendelen en vleugels zijn groen. Kin en keel zijn zwartachtig. Ogen bruin en de snavel en pootjes zijn zwart.

MAN EN POP:
Man is dieper groen dan de pop. Rood van pop is matter van kleur.

Nederlandse benaming:
Peale's (Kortstaart) Papegaai
Amadine

Dit is een van de vijf rassen Kortstaart Papegaai Amadine

Latijnse benaming:
*Erythrura Cyaneovirens
Cyaneovirens*

KLEURBESCHRIJVING ETC:
Zie ook de omschrijving van *E. C. Pealei*. Kop rood tot aan de mantel en is daar aansluitend blauw dat op de rug, vleugeldek en staart steeds groener wordt. Soms is het blauw van keel en borst groen met een blauwe tint, deze vogels zijn dan afkomstig van de Samoa-eilanden Upolu en Savaii.

MAN EN POP:
Man is dieper van kleur dan de pop.

Nederlandse benaming:
Kortstaart Papegaai Amadine

Dit is een van de vijf rassen Kortstaart Papegaai Amadine

Latijnse benaming:
Erythrura Cyaneovirens Regia

KLEURBESCHRIJVING ETC:
Zie ook de omschrijving van *E. C. Pealei*. Rood op de bovenkop tot de mantel met een brede blauwe band dat naar achteren uitstrekt. Rug, vleugeldek en onderzijde is blauw.

MAN EN POP:
Man is geheel blauw op de rug, vleugeldek en aan de onderzijde. Pop is meer groen op de rug, vleugeldek en onderzijde. Op de bovenkop is het rood van man en pop gelijk van kleur.

Nederlandse benaming:
Konings (Kortstaart) Papegaai
Amadine

Dit is een van de vijf rassen Kortstaart Papegaai Amadine

Latijnse benaming:
Erythrura Cyaneovirens
Efatensis

KLEURBESCHRIJVING ETC:

Zie ook de omschrijving van *E. C. Pealei*. Kop rood tot aan de mantel met een blauwe band zoals bij de *E. C. Regia*. Vleugeldekveren zijn groen met blauwe zomen. Bovenzijde groen en bovenstaartdekveren zijn rood.

MAN EN POP:

Man is veel dieper groen en blauw van kleur.

Nederlandse benaming:
Kortstaart Papegaai Amadine

Dit is een van de vijf rassen Kortstaart Papegaai Amadine

Latijnse benaming:
Erythrura Cyaneovirens
Serena

KLEURBESCHRIJVING ETC:

Zie ook de omschrijving van *E. C. Pealei*. Lijkt veel op de *E. C. Efatensis* alleen het rood op de kop is wat minder rood en de vleugeldekveren hebben geen blauwe zomen.

MAN EN POP:

Man is dieper van kleur dan de pop.

Nederlandse benaming:
Kortstaart Papegaai Amadine

Dit is een van de vijf rassen Kortstaart Papegaai Amadine

Indische nonpareil (E.prasina) Een geelbuik-mutant welke in kleine aantallen in de wilde populatie voorkomt.

Latijnse benaming:
(Er zijn twee rassen)
Erythrura Prasina
Prasina / Erythrura
Prasina Coelica

KLEURBESCHRIJVING ETC:

E. P. Prasina is aan de onderzijde in het midden minder rood dan die van de *E. P. Coelica*. Keel is blauw en is tot aan de onderbuik kaneelkleurig. *E. P. Coelica* heeft eveneens een blauwe keel maar heeft ook blauwe aan de lichaamszijden. Lengte is 14 tot 15 cm. Voorhoofd is kobaltblauw, en rondom de snavel zijn de veren zwart. Bovenzijde is groen en bovenstaartdekveren dieprood. In het midden op de borst een rode plek. Binnenste

armpennen en vleugeldekveren groen, de overige slagpennen zijn zwart met groene zoom. Handpennen zijn olijf-groen, middelste verlengde staartveren donkerrood en de uiteinden zwartachtig, alle overige staartveren zijn zwartachtig met rode buitenkanten en met olijf-groene topeinden. Ogen zijn bruin, snavel zwart en de pootjes zijn bruinachtig van kleur.

MAN EN POP:

Poppen zijn minder gekleurd en weinig tot geen blauw aan voorhoofd en aan keel. Soms in het midden van de borst hebben poppen ook een rode vlek. Bij een pop zijn de middelste verlengde staartveren kleiner of niet verlengd.

Nederlandse benaming:

Indische Nonpareil

(Deze benaming wordt meestal gebruikt ook in het vraagprogramma 1997 van de NBvV)

"Foute" benaming:

Preigroene Papegaai Amadine

(misschien was deze benaming beter dan de naam Indische Nonpareil)

Latijnse benaming:

Erythrura Psittacea

KLEURBESCHRIJVING ETC:

Voorhoofd is rood tot aan het midden van de schedel. Kopzijden, oorstreek, kin en keel rood. Het vleugeldek en binnenste armpennen zijn donker grasgroen. De overige slagpennen, grote vleugeldekveren en duimvleugels zijn zwartbruin en deze hebben een groene zoom maar de handpennen hebben echter een gele zoom.

Kortstaart papegaai amadine (E.pealii)

Veelkleur papegaai amadine (*E. coloria*)

Staatveren zijn zwartbruin met donkerrode zomen. Ogen zijn donkerbruin, snavel is zwart en pootjes zijn hoornkleurig bruin van kleur.

MAN EN POP:

Pop is matter van kleur en heeft minder rood op de kop. Ook is het groen van de pop aan de onderzijde bleker van kleur.

Nederlandse benaming:
Roodkop Papegaai Amadine

"Foute" benaming:
Roodkop Amadine
(is een heel andere vogel)

Latijnse benaming:
Erythrura Trichroa
(Deze vogel komt voor in tien ondersoorten)

KLEURBESCHRIJVING ETC:

Blaauwe kop met blauwe kopzijden maar er zijn wel verschillen in ras. Stuit en bovenstaartdekveren zijn rood. Vleugelveren donkerbruin behalve de binnenste armpennen die groen zijn. Handpennen zijn zwartachtig bruin. Zwartbruine staartpenen hebben een donkerrode zoom en de middelste staartpenen zijn wat langer en zijn spits. Het overige verenkleed is grasgroen al kan dit afhankelijk van het ras verschillen. Onderzijde is lichter groen en geelachtig. Ogen zijn donkerbruin van kleur, snavel is zwart en de pootjes zijn hoornbruin.

MAN EN POP:

De man heeft meer blauw aan de kop dan de pop, het blauw zit bij de man

verder achter de ogen, bij de pop zit het blauw vaak op de helft van de ogen. Pop is soms matter van kleur, niet altijd.

Nederlandse benaming:
Driekleur Papegaai Amadine

Latijnse benaming:
Erythrura Tricolor

KLEURBESCHRIJVING ETC:

Voorhoofd en kopzijden zijn violetblauw en de achterste gedeelten aan weerskanten van de kop zijn helder blauw. Achteraan de bovenkop en Hals een groenblauwe kleur. De groenblauwe kleur van de binnenste armpennen zijn wat bleker. Overige vleugelveren zijn zwartbruin met groene zomen evenals de grote vleugeldekveren. De rug en kleine vleugeldekveren hebben een groene kleur die soms blauwachtig is. Stuit en bovenstaartveren zijn roodachtig. De middelste spitse staartveren zijn rood en de overige staartveren zwartbruin met rode zomen. Keel is violetkleurig en is naar onderen geleidelijk kobaltblauw. De ogen zijn donkerbruin, snavel zwart en de pootjes zijn vleeskleurig tot bruinachtig van kleur.

MAN EN POP:

Pop is matter van kleur dan de man. Vooral in de blauwe bevedering is een pop lichter van kleur dan een man.

Nederlandse benaming:
Forbes Papegaai Amadine
(Deze benaming wordt het meest gebruikt)

"Foute" benamingen:
Blauwgroene Papegaai Amadine
(Misschien is deze benaming mooier)

Latijnse benaming:
Erythrura Kleinschmidti

KLEURBESCHRIJVING ETC:

Voor kant van de kop (vanaf het voorhoofd tot midden van de schedel tot aan de hals) is zwart. Overige kopkleur sombere blauwe kleur. Oorstreek is groenachtig geel. De bovenstaartveren rood, rug donker grasgroen. Onderzijde licht grasgroen. Vleugels en staart zwartbruin, buitenste staartveer is een beetje donker groen zoals op de rug. Ogen donkerbruin, snavel vleeskleurig evenals de pootjes, nageltjes zwartbruin.

MAN EN POP:

Er zijn geen kleurverschillen bekend van man en pop.

Nederlandse benaming:
Kleinschmidts Papegaai Amadine

In dit artikel doe ik tevens een oproep aan alle vogelliefhebbers die interesse hebben voor een op te richten doelgroep of speciaalclub voor Natuurbroed Papegaai Amadine (Nederland).

Reacties, ook naar aanleiding van bovenstaand artikel kunt u richten naar onderstaand adres.

Ben van der Sangen
Scheper 17
9551 BN Sellingeren
Telefoon 0599-322755

Bel voor een gratis offerte:
0522-281776

Wanneperveen
Holland
Tel: 0522-281776

Aluminium volières op maat gemaakt.

Standaard aluminium volières.

Onderdelen voor zelfbouw.

VRAAG NU ONZE GRATIS BROCHURE AAN!

De fabrikant
voor vogels en hun liefhebbers!

De Fischers Agapornis

Agapornis fischeri

Tekst en foto's: Cyril Laubscher. Vertaling: Peter Otten

(alle rechten voorbehouden)

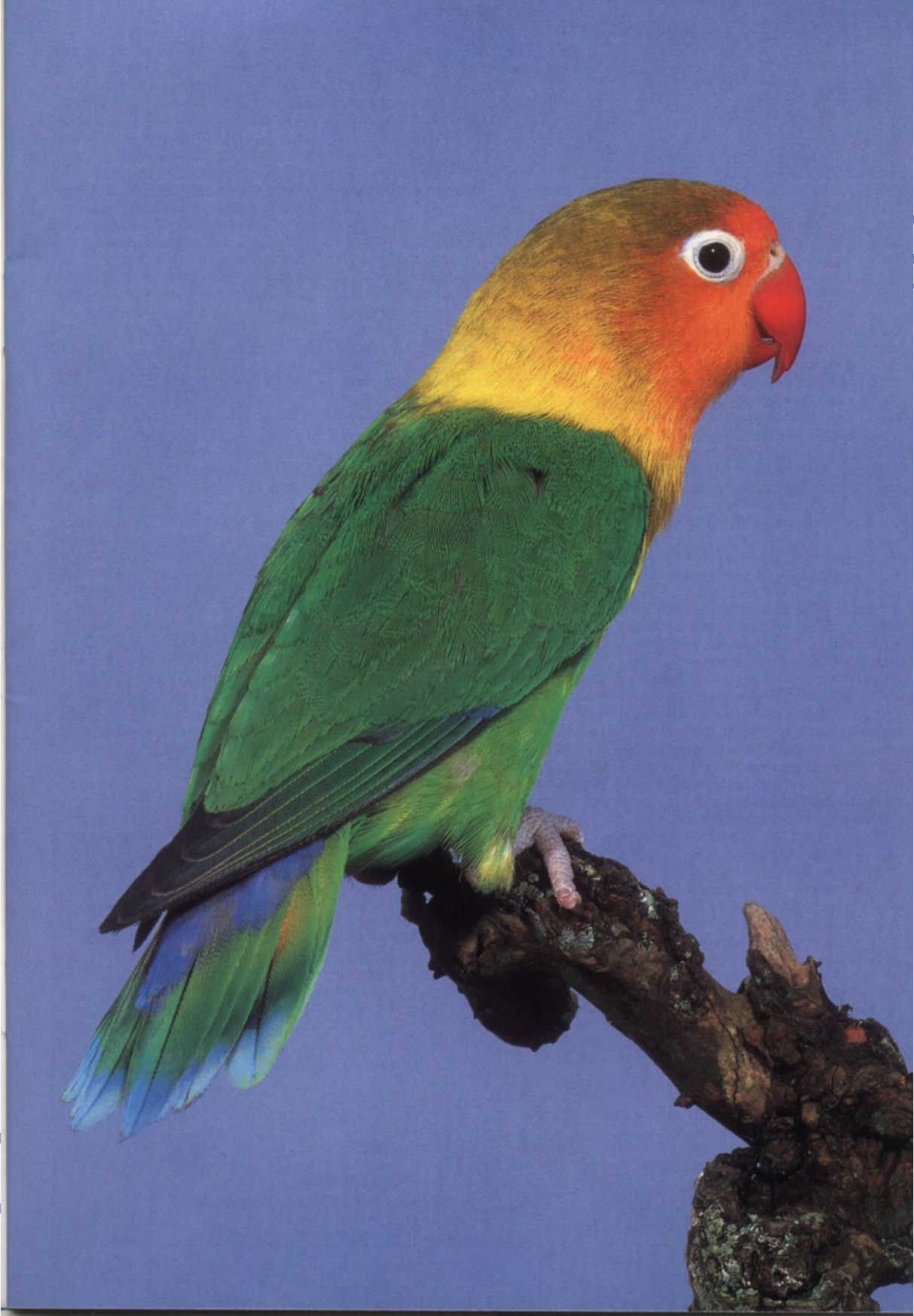
Deze vogel is een van de negen Agapornissoorten die voorkomen in Afrika ten zuiden van de Sahara en op het eiland Madagaskar.

Agapornissen zijn kleine papegaaien die het grootste gedeelte van deze eeuw buitengewoon populair geweest zijn als kooivogel en dat is nog steeds zo. De Engelse naam is Lovebird en deze komt waarschijnlijk door hun gewoonte elkaar te pluizen, een gewoonte die dikwijls hoort bij paartjes, maar dat is niet altijd zo: ook losse vogels in een groep doen het, vooral in een gemeenschaps-volière. Maar, pas op! Sommige individuen kunnen boosaardig zijn en niet zo

beminnelijk als hun naam doet vermoeden.

Voor beginners zijn Agapornissen ideale vogels, ze zijn goed te houden op een dieet van zaad en zijn ook vlotte kweekvogels, vooral de meer gewone soorten. Als troeteldiertje zijn ze heel aardig en een apart gehouden Agapornis is een speellustig en onderzoekende metgezel. Een groep Agapornissen, bekend als groep met de oogring, heeft dezelfde kenmerken.

De /

ose /

Het gaat hier om de Fischers Agapornis, zwartmasker A. (*A. Personata*), Zwartwang A (*A. Nigrigenis*) en de Nyasa A (*A. Liliana*). De geslachten zijn op het oog gelijk en in deze oogring-groep is geen geslachts dimorfisme. De opvallende witte naakte oogring en de snavel, zo rood als bloedkoraal, zijn het meest in het oog springende, zichtbare attributen. Jim Hayward beschrijft heel juist de witte oogring (in zijn boek Agaporniden en hun kleurmutaties), als hij zegt van deze groep "een brutaal en clownesk uiterlijk" en bewering die ik volledig onderschrijf.

De Fischers Agapornis wordt dikwijls verward met de Nyasa Agapornis, door de gelijkenis, van voren gezien, maar de kleur van de stuit geeft het snelst een uitsluitsel. De Fischers A. heeft een blauwe stuit en bovenstaart-dekveren. Bij de Nyasa A. is dat alles geel-groen. Ook de afmeting is anders: Fischers A. is het grootste in deze groep met 15 cm. En de Nyasa is met zijn 13,5 de kleinste. De zwartwang A. is eveneens 13,5 cm.

Vergeleken met andere Agaporniden, hebben alle oogring-soorten een erg beperkt verspreidingsgebied. De Fischers A. komt slechts voor in een gebied ten zuiden en zuidoosten van het Victoriameer in noordelijk Tanzania. Eerder in deze eeuw werd een groot aantal Fischers A. losgelaten bij Tanga, langs de Tanzaniaanse kust en zo ver als men weet broeden er nog steeds nakomelingen in dit gebied. Andere verwilderde populaties, waarschijnlijk van ontsnappingen uit de volière, hebben zich nu gevestigd in Kenya in de buurt van Nairobi, Mombasa, Naivasha en Isiolo.

De vogel is onlangs ook in Rwanda en Burundi gesignaleerd, maar het is niet duidelijk of het hier om verwilderde populaties gaat of om een natuurlijke uitbreiding van leefgebied.

Dit leefgebied van de Fischers A. bestaat onder meer uit grasland met verspreide *Acacia*- en *Comphiorabomen*, terwijl hij in het westelijk gedeelte van zijn verspreidingsgebied voorkomt in volledig gecultiveerd gebied en open grasland waar apenbroodbomen (*Adansonia*) veel voorkomen. Gewoonlijk ziet men met kleine groepjes vogels, maar ook grotere vluchten van zo'n honderd vogels ziet men ook wel eens. 's-Nachts slapen ze in

nesten van Roodstaartwevers (*Hirundo ruficauda*) een soort die in Tanzania inheems is.

Fischers Agapornissen foerageren voornamelijk op graszaad inclusief millet en maïs. Gelukkig beschouwen men ze niet als echt schadelijke vogels. In sommige gebieden zijn de vogels algemeen, op andere plaatsen zijn ze zeer talrijk.

Ze broeden in kolonies. De nesten worden gebouwd in de basis van palmladeren of verlaten nesten van hollenbroeders. Ook zijn nesten in nissen in gebouwen gemeld. Gewoonlijk bestaat een legsel uit 5-6 witte eieren. Anders als bij de Perzikkop Agapornis, die nestmateriaal in zijn stuitveren draagt als hij naar het nest vliegt, pakt de Fischers A. het materiaal in zijn snavel en alle soorten uit deze oogringgroep doen dat.

Inmiddels zijn er 11 mutaties bekend van de genoemde vogels:

- Lichtgroen
- Donkergroen
- Olijfgroen
- Lichtgroen pastel
- Lichtgroen diepovergoten
- Hemelsblauw
- Kobaltblauw
- Hemelsblauw pastel
- Violet
- Lutino
- Gele zwartoog

Te oordelen naar het aantal van deze vogels dat geregeld wordt gefokt, schijnt er een opleving te zijn (en terecht) in de populariteit van deze at-

tractieve soort. Ik ben er zeker van dat er al meer mutaties gefokt dan die hier vermeld zijn.

Fotografisch gezien was ik heel blij met de normaal gekleurde Fischers A. zoals die hier geportretteerd is. De vogel was in zo'n goede conditie dat het heel gemakkelijk was er een prachtige foto van te maken. Als men vogels op een show ziet of bij een topfokker, zijn er altijd wel een paar die opvallen tussen de andere. Deze Fischers A. was er zo één!

De tweede foto laat de blauwe stuit en bovenstaart-dekveren zien, een diagnostisch kenmerk van deze soort.

Met **KONACORN** op het goede spoor

TOPPRODUCTEN VOOR VOGELS

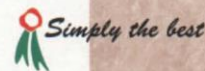
KONACORN® is producent van een grote diversiteit aan uitgebalanceerde zaadmengsels, die afgestemd zijn op de eisen van de verschillende groepen vogels.

De hooggekwalificeerde grondstoffen worden na controle en reiniging in de juiste verhoudingen gemengd.

Dus naast een optimale samenstelling is de smakelijkheid en verteerbaarheid voor uw vogel bijzonder goed.

JAAP KOOPMAN DIERVOEDING BV
Industrieweg 23, 7761 PV Schoonebeek
Telefoon 0524 - 53 22 22 Telefax 0524 - 53 28 00

VOGELS

Kweek met major-

Inleiding

Ruim 40 jaar ben ik nu liefhebber van wildzangvogels ofwel Europese cultuurvogels. De Goudvink en de major-putter genieten door hun postuur en prachtige verenpak mijn voorkeur.

Tot voor een paar jaar hield ik meerdere soorten Europese vogels in een gemeenschappelijke volière. Van kweken kwam -naar ik vermoed- om die reden niet echt veel terecht. Vorig jaar besloot ik me daarom te beperken tot het houden van major-putters, vooral omdat deze soort me toch het meest trekt.

Beschrijving

Een legende verhaalt dat de Schepper, nadat hij in zes dagen de wereld had geschapen, een rustdag nam. Er verscheen toen voor hem een vogeltje dat nog geen kleuren bezat. Het vertelde de Schepper dat Hij hem vergeten had te kleuren. Daarop schraapte de Schepper de overgebleven verresten bij elkaar, en bewerkte daarmee het vogeltje, dat op die manier een bonte mengeling van kleuren op zijn veren kreeg.

Het is een legende over de putter, één van de Europese vogels die om zijn veelheid van goed bij elkaar passende kleuren erg geliefd en bekend is onder liefhebbers.

Met regelmaat verschijnen in de literatuur (o.a. van Peter Franssen en Léon Eikenboom) goede foto's die aan duidelijkheid niets te wensen overlaten. Een beschrijving geven van Majors lijkt me daarom onnodig.

Huisvesting

De gemeenschappelijk buitenvolière waarover ik beschik heeft een lengte

van 7 meter, een diepte van 1,35 meter, en een hoogte van 1,80 meter. De achterkant en één zijkant zijn gesitueerd tegen een muur, terwijl de andere zijkant en de voorkant volledig open zijn. De bovenkant tenslotte is voor 60 % dichtgemaakt met perspexplaten. Uit de rechterzijkant (garagemuur) is één steen verwijderd, waardoor de vogels gelegenheid hebben om naar de binnenkooi te gaan voor voedsel.

De binnenkooi is gemaakt in de garage, en heeft de afmetingen: lengte 1.5 meter, diepte 0.50 meter en hoogte 1 meter. Gevoerd wordt nagenoeg alleen in de binnenkooi. De bodembedekking in de buitenvolière bestaat uit zwarte grond. De kooi is redelijk goed beplant met -onder andere- bolconiferen, taxus, buxus en laurier.

Seizoen 1996

In dat jaar ben ik begonnen met twee koppels gebreekringde Major-putters (hierna: koppel 1 en 2). Het is geen eigenkweek, maar desondanks gingen ze toch over tot nestbouw, en zo-

waar in juni 1996 kweekte ik een vijftal jonge vogels waarvan ik er uiteindelijk twee heb overgehouden. Deze laatste twee zijn een pop uit koppel 1 en een man uit koppel 2. Ze vormen koppel 3. Van deze kweek kan ik weinig details weergeven, aangezien er geen dagboek van de gebeurtenissen is bijgehouden.

Seizoen 1997

Met deze drie koppels, waarvan dus alleen koppel 3 eigen kweek is, ben ik het seizoen begonnen. Van deze kweek zijn de details wel in een dagboek verwerkt. Zij vormen de basis voor dit stukje. Een schema van gebeurtenissen tijdens de kweek is als bijlage bijgevoegd.

Drinken

In het verleden gaf ik mijn vogels drinkwater in een grote drink-annex baadbak. 's-morgens en 's-avonds werd het water daarin ververst. Als de vogels 's-morgens gebaad hebben resteert vuil water met allerlei bacteriën erin, dat de rest van de dag bestemd is als drinkwater. Overtuigd als ik ben van het feit dat hygiëne een van de belangrijkste voorwaarden is waarop een succesvolle kweek is gebaseerd, ben ik in 1996 begonnen met het geven van drinkwater in fonteinen. Dagelijks wordt gedurende circa een half uur vers badwater versprekt. De vogels wennen snel aan deze handelwijze. Ze weten precies wanneer het badwater gegeven wordt en zitten al klaar om een bad te nemen. Binnen een half uur heeft iedereen zijn beurt gehad.

In maart 1997 zijn de fonteinen vervangen door drinknippelflesjes (hamsterflesjes). Verbluffend om te zien dat alle vogels deze nieuwigheid binnen enkele uren beheersen. Deze manier van water geven is nog hygiënischer dan met fonteinen. Om te drinken hoeven ze slechts tegen het kogeltje te drukken. Eventueel in de bek voorkomende bacteriën komen op die manier vrijwel onmogelijk in aanraking met het nog in het flesje aanwezige water, zodat bij eventuele ziekte van de vogel het besmettingsgevaar toch minimaal blijft.

Door een met de kweek van 1996 opgedane negatieve ervaring, namelijk het doodgaan van jonge door cocci-

-putters

essel

De

Kweek met major-putters

diose in de ruiperiode, ben ik in 1997 een andere weg ingeslagen.

Vanaf maart 1997 ben ik -vrijwel onafgebroken- met ESB_3 - 30% gaan kuren en wel in de geringe hoeveelheid van 3 gram per liter water, gedurende 5 dagen per week. In het weekeinde wordt één borrelpelletje Vlietabo aan 60 ml drinkwater toegevoegd. Vlietabo is een vooral bij duivenliefhebbers gekend druivensuiker waaraan een aantal voor vogels essentiële vitamines (AD^3 , C, E, K, B-complex) is toegevoegd.

Ongetwijfeld zullen er deskundigen zijn die het preventief kuren met ESB_3 afkeuren. Het zij zo.

Mijn kennis ter zake beperkt zich tot de bijsluiters van het betreffende geneesmiddel en de inhoud van de inmiddels ontelbare in de literatuur verschenen artikelen over het onderwerp coccidiose en de genezing daarvan. Eigenwijs als ik ben, kuur ik dus zoals aangegeven.

Het enige bewijs van mijn gelijk zou kunnen zijn het feit dat bij mij 31 Major-putters zijn geboren, uitgevlogen en -nagenoeg uitgeruid- op stok ziten. Als het overleven van mijn jonge vogels niets met het kuren te maken heeft, dan hebben ze er kennelijk ook niet van geleden. Zonder uitzonderingen zien ze er in de najaarszon namelijk perfect uit.

Voeding

Als voeding geef ik een zaadmengeling bestaande uit een basis-wildzangmengeling waarin onder andere rood- en witzaad. Dit wordt aangevuld met hennep, slazaad, weegbree, maanzaad, radijszaad, distelzaad, sparrenzaad, sesamzaad, tuinkers, perillazaad (licht en donker), lijnzaad, gebroken haver, negerzaad en tropische gemengde zaden. Daarnaast krijgen ze trosgierst en elke dag een bak licht gemalen kleine gestreepte zonnepitten. Verder een goed universeelvoer.

In het voorjaar verse paardebloemen in alle groeistadia en alle mogelijke op dat moment beschikbare onkruiden.

In het najaar en de winter wordt jonge nog zachte maïs gegeven en zo nu en dan een netje pinda's en een vetbol.

Eivoer

In mei 1971 kocht ik het elke liefhebber van Europese vogels aan te bevelen boekje "Onze goudvink en haar

hybriden" van de bekende goudvinkenkweker J. Vermeulen uit Weelde (B). Daarin schrijft Vermeulen een eivoer waarvan het verstrekken op zich voldoende zou zijn om tot een succesvolle kweek te komen. Zijn beschrijving heb ik tot medio 1996 voor kennisgeving aangenomen totdat ik goudvinken- en putterkweker Harrie van Dongen uit Tilburg leerde kennen. Hij heeft Vermeulen's recept in een enigszins aangepaste vorm aan zijn vogels gegeven en kweekte daarvoor in 1996 onder andere 21 Putters.

De samenstelling van het eivoer is als volgt:

- eigeel van 2 eieren
- anderhalf à twee eetlepels gemalen gedroogd witbrood
- anderhalf à twee eetlepels paneermeel
- 4 druppels davitamon AD aquosum (drogist)
- 2 theelepels tarwekiemolie (belangrijk)
- 1 zakje Sandoz Calcium 500 mg (apotheek)
- 2 theelepels Vlietabo druivensuiker + vitamines.

Eind 1996 heb ik al mijn vogels geleerd dat eivoer op te nemen. Het is eenvoudig te leren. Na het schoonmaken van de kooi, en het wegnemen van al het andere voedsel, enkele bakjes eivoer geven.

Na verloop van enige tijd (1 à 1,2 uur) beginnen ze voorzichtig te proeven, en als ze het eenmaal kennen, wordt er volop van gegeten. Een bijkomend voordeel van deze samenstelling is dat er geen toevoegingen zijn die extra gewild zijn zoals bijvoorbeeld negerzaad en het eivoer oogt in zijn geheel hetzelfde. Om die reden wordt er niet in het voer gezocht maar simpelweg gegeten.

Dikwijls geven juist de toevoegingen aan een eivoer de indruk dat de vogel het voer waardeert, terwijl er slechts de lekkerste bestanddelen uitgehaald worden.

Levend voer

Als levend voer geef ik voornamelijk levende buffalowormen, vervelde meelwormen en de poppen ervan.

In maart 1997 ben ik begonnen die op een bescheiden manier te voeren totdat er jongen waren. Vanaf dat moment werden regelmatig grotere hoeveelheden verse wormen gegeven.

Nestmateriaal

Als nestmateriaal verstrek ik worteltjes van gras en hei, paardenhaar, sisaltouw en vooral watten. Het laatstgenoemde materiaal geeft putters vrijwel onmiddellijk een impuls om met nestbouw te beginnen en te paren. Het is dan wel zaak ervoor te zorgen dat de gekozen nestplaats bij regen droog blijft omdat watten sterk vocht opnemend- en vasthoudend zijn. Verder acht ik het een ideaal nestmateriaal.

Een uitzondering in nestbouw vormde pop 3. Zodra aan de vogels vogelmuur werd verstrekt ging zij over tot nestbouw en maakte daarmee voor 70% haar nest. De binnenkant werd vervolgens afgewerkt met watten en veerpluimpjes.

Nestgelegenheid

Hoewel kunstmatige nestgelegenheid is aangebracht blijken mijn Putters een sterke voorkeur te hebben voor bolconiferen met een hoogte van 1 tot 1½ meter.

Het is me opgevallen dat de putterman bij elke nieuwe ronde het voortouw neemt bij het zoeken naar een geschikte nestplek. Hij neemt dan nestmateriaal in zijn bek en met snel open en dichtslaande vleugels gaat hij naar zijn voorkeursplaats en nodigt de pop al roepend uit daar te gaan nestelen.

In vrijwel alle gevallen geeft zij aan die oproep gehoor.

Op een moment hadden alle drie de koppels binnen een straal van 1 meter in een bolconifeer hun nest gemaakt. Desondanks leefden alle in goede harmonie en was er, behoudens zo nu en dan wat dreigen, van ruzies geen spraken. Ook de drie losse mannen die eveneens in de volière verblijven respecteerden de drie broedende koppels en omgekeerd.

De kweek

Omdat de kweek van alle drie de koppels nagenoeg gelijk is verlopen volsta ik met het weergeven van het kweekverloop bij koppel 1. Eventuele daarvan afwijkende gebeurtenissen bij de andere koppels worden ter aanvulling gegeven.

Op 11 maart 1997 wordt de pop voor de eerste maal getreed.

Het is dan 3 graden Celsius. Ze begint op de door de man aangewezen

plek te bouwen en maakt een hoog nest. Op 28 maart 1997 wordt het eerste ei op de grond gelegd. Daarmee krijgen mijn verwachtingen over een geslaagde kweek een gevoelige knauw. Ten onrechte, naar later blijkt, want de volgende dag legt zij haar tweede ei netjes in het nest, waarna er nog drie volgen. De eieren worden niet geraapt.

Vanaf het tweede ei broedt de pop als een kloek. Dat is ook wel nodig want 's-nacht is er vorst aan de grond. De man houdt zich voornamelijk bezig met zingen en het voeren van de broedende pop.

Op 9 april, op het moment dat ook koppel 3 op ongeveer een halve meter van koppel 1 gaat broeden, heeft koppel 1 vier bevruchte eieren. Vier dagen later, de temperatuur blijft zo rond het vriespunt hangen, komt het eerste jong uit. Een paar dagen later geeft nestcontrole een vieraal goed gevoerde jongen te zien. Er wordt door zowel de man als de pop goed gevoerd.

De eerste dagen nuttigen de ouders na een voerbeurt de ontlasting van de jongen. Die is omgeven met een vlies en wordt ook wel luier genoemd. Als de jongen wat ouder zijn, worden de luiers meegenomen en meestal op een vaste plaats in de volière gedropt. Putters houden hun nest erg zuiver.

Op 11 april zitten de jongen in de stoppels. Van verschil in leeftijd is, ondanks het feit dat de pop vanaf het tweede ei vast broedt, niets te merken. Voor mij is daarmee de noodzaak van het rapen sowieso van de baan.

Op 24 april, enkele dagen voor het uitvliegen, begint de pop al weer voor haar man te pronken. Inmiddels heeft koppel 2 voor de eerste maal een vol nest. Dat komt pop 1 goed uit want zij neemt ogenblikkelijk bezit van de woonstee van haar buurvrouw. Na wat bedreigingen blaast pop 2 zonder al te veel protest de aftocht, om elders in de volière een nieuw nest te maken.

Op 27 april vliegt het eerste jong uit. De andere drie doen nog wat vlieg-oefeningen waarna ze nummer één volgen. Ze worden geringd met vaste BEC ringen, met daar omheen een ventielslangetje.

Op een leeftijd van 15 dagen begin-

nen de jonge vogels zelfstandig te eten. Op dat moment geef ik de zaadmengeling in gemalen vorm. Naast het eivoer en de buffalo's eten ze daar graag van. Op dat moment zijn er volop paardebloemen in de natuur te vinden die eveneens worden gevoerd.

De tweede ronde begint op 3 mei met het leggen van het eerste ei. Uiteindelijk legt ze vijf eieren. De weersomstandigheden zijn niet bepaald denderend. Vorst aan de grond en bevroren autoruiten. Het blijkt noch oud noch jong te deren.

De vijf eieren blijken alle bevrucht en komen op 18 mei uit. De jongen worden op 24 mei geringd.

's-Nachts gaat de pop de jongen al niet meer verwarmen, terwijl het toch maar zo'n 6 graden is. Omdat ik bang ben dat ze de nachtelijke kou niet hebben kunnen weerstaan ben ik in de middagpauze voor nestcontrole naar huis gegaan. Dan blijkt eens te meer dat de oudervogels de situatie uitstekend kunnen inschatten. De jongen lagen er perfect bij!

Op 30 mei, ze zijn dan 12 dagen oud, vliegen ze uit.

Voor de derde keer, het is dan 12 juni, maakt de pop een nest.

Ze heeft dan al 9 jongen op stok. En weer heeft de man de uitverkoren nestplaats aangegeven. Vier dagen later wordt het eerste ei gelegd, uiteindelijk worden het er zes.

Uit deze zes -overigens alle bevruchte- eitjes komen drie jongen. De andere drie eitjes zijn aangepikt maar komen niet meer uit. Ook deze drie jongen worden voorbeeldig groot gebracht en op 6 juli, op een leeftijd van 6 dagen, geringd. Het ringen ging erg moeilijk. Dat komt omdat drie jongen die goed gevoerd worden, in zes dagen, relatief harder groeien dan de jongen uit een nest van vijf. Bij een nest van drie lijkt het raadzaam eerder, bijvoorbeeld op de vierde dag, te ringen. Deze drie vliegen op 16 juli ook uit en op het eind van de maand juli beginnen ze al zelfstandig te eten. De staartjes van de jongen splitsen zich dan in een vorkmodel. Koppel 1 besluit hun succesvolle kweek voor dat jaar met 12 jongen.

Bijzonderheden

Het eigen kweek koppel 3 en de man van koppel 1 voerden op enig mo-

ment elk jong dat om voedsel bedelde, ongeacht of het nu een eigen jong of dat van een ander koppel was. Dat is, denk ik, een duidelijk voordeel van een kweek in een gemeenschappelijke volière.

Tijdens de kweek heeft zich een fenomeen voorgedaan, althans ik heb van een dergelijk voorval nimmer gehoord of gelezen. Verschillende bevriende liefhebbers zijn er getuige van geweest. Wat was het geval?

De jonge putter met ringnummer 010, het blijkt nu een pop te zijn, ging toen ze ongeveer zes weken oud was de vier jonge vogels van koppel 2 voeren. En niet zo maar wat bij het nest lummelen, nee ze ging buffalo's en eivoer eten en voerde die vervolgens als een volleerde oudervogel door aan haar pleegkinderen.

Pop 2 liet haar rustig begaan. Toen die jongen uitgevlogen waren staakte "010" onmiddellijk haar activiteiten. Haar bedelende pleegkinderen werd niets meer gegund. In haar groei is ze door haar te vroeg genomen ouder-taak niet achtergebleven op haar nestgenoten.

Probleem

De snelheid waarmee de rui zich voltrekt is omgekeerd evenredig aan de groei van een probleem. Het probleem is namelijk dat ik moeilijk afstand kan doen van de steeds mooier wordende jonge vogels.

Op dit moment, het is 20 oktober 1997, is het grootste gedeelte van mijn jonge putters uitgeruid. Er vliegen nu, de overjarige meegerekend, 40 gezonde Major-putters in de buiten-volière. Daarvan zijn 33 vogels eigen kweek. Een magnifiek schouwspel dat kan ik u verzekeren.

Ten slotte

Met dit stukje heb ik getracht een beeld te geven van de kweek 1997 zoals die zich in mijn volière heeft afgespeeld.

Rest mij u veel succes met uw hobby toe te wensen.

Jo van Poppel

De Blauwe Reiger

Ardea cinerea

Deze reigersoort kent iedereen wel, langs slootkanten, rivieren, moerassen, parken en zelfs in steden is de Blauwe Reiger veel te vinden. En met zijn lengte van 90-98 centimeter en een spanwijdte van 175-195 centimeter is hij niet over het hoofd te zien. Ons vlakke landje is altijd goed voor deze soort geweest, veel poldersloten met een goed visbestand maakt dat de Blauwe Reiger het hier uitstekend naar z'n zin heeft. De Blauwe Reiger werd, net als in de ons omringende landen, hevig en hardnekkig vervolgd. Pas nadat beschermende maatregelen (in Nederland sinds 1963) van kracht werden kon de stand behoorlijk toenemen.

De Engelsen noemen hem "Grey Heron" = Grijsze Reiger, dit is eigenlijk een betere naam. De kleur is inderdaad meer grijs dan blauw. Een volwassen vogel (adult) heeft een mooie zwarte kuif, bij een jonge en onvolwassen (juv./onv.) vogel ontbreekt dit. In de vlucht, met een langzame zware vleugelslag, houdt de Blauwe Reiger de lange hals ingetrokken.

Voorkomen in Europa

De Blauwe Reiger heeft het grootste verspreidingsgebied van alle reigers die in Europa voorkomen. Deze soort komt voor in praktisch geheel Europa, met uitzondering van IJsland en het hoge noorden (kop van Noorwegen, Finland en Rusland). Hij is in het westen van Europa het gehele jaar, in het Noorden en Oosten alleen in de zomer en in het Zuiden en het Noorden van Afrika alleen in de winter aanwezig.

Trektijd

De Oost- en Noord-Europese Blauwe Reigers zijn trekvogels, die in West-Europa overwinteren. In Nederland zijn het vooral de jonge vogels die wegtrekken naar Frankrijk tot maximaal in NW-Afrika. Blauwe Reigers uit Noord-Duitsland, Denemarken en Zweden vullen 's winters de Nederlandse aantallen aan.

Eind juni kunnen we al verplaatsing van de Blauwe Reiger waarnemen. In groepen van soms wel 10-tallen exemplaren vliegen ze laag over zee of land, richting het zuiden.

Broedtijd

In februari gaan deze reigers al weer naar de kolonies om te broeden. Er is in januari al kans op eieren! De meeste kolonies van deze soort liggen in het open poldergebied tussen Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. De grootste kolonie (in 1975) was in Nieuwkoop met 439 nesten. Het aantal Nederlandse broedparen ligt gemiddeld op 8000-9000. De Westeuropese populatie wordt geschat op ongeveer 30000 paar waarvan 2500 in Zweden, 2000 in Denemarken, 1300 in Sleeswijk-Holstein, 5000 in Groot-Brittannië en 9500 in Frankrijk.

De nesten liggen gewoonlijk in hoge bomen. Het komt ook voor dat de nesten in lage bomen, struiken, rotswanden, kleine eilanden of op de grond en in rietvelden worden gemaakt. De broedtijd is van februari tot in juni, meestal één legsel met 3-5 eieren die om de twee dagen worden gelegd. Legsels van 6 of zelfs 7 eieren zijn zeldzaam. De broedduur (naar gelang het aantal eieren is 23 tot 28 dagen. Beide ouders voeren de jongen 50 tot 53 dagen in het nest.

Voedsel

Hoofdzakelijk vis (vooral tijdens broedseizoen), verder; mollen, ratten en muizen. In Den Haag heb ik gezien hoe een Blauwe Reiger naast een man stond die zat te vissen, zodra hij beet had liep hij op de hengelaar af en at de vis uit zijn handen! Buiten het bekende stokstijf stil staan langs de waterkant om hun vis te bemachtigen, heb ik wel eens gezien (langs de Oostvaardersdijk in Zuid-Flevoland) hoe een Blauwe Reiger al vliegend laag boven het water plots op een vis dook. Dit is ook gezien ver uit de kust van de wadden-eilanden.

Foto's en Tekst: René van Rossum

◀ Volwassen Blauwe Reiger op jacht in een sloot

Een zonnende Blauwe Reiger ▶

De Blauwe Reiger

Strengere winters

Na de strenge winter van 1962/63 waarbij de populatie 45% in omvang afnam, volgde er in de eerste zeven jaren een langzaam herstel. Van 1970-75 namen de aantallen jaarlijks met 17% toe.

Op voederplaatsen kan men grote concentraties van soms wel over de honderd exemplaren aantreffen, een zeer fraai gezicht. Als een verzwakte reiger gevonden wordt, moet je wel alert zijn, dat hij zijn laatste energie niet gebruikt om jouw ogen uit te pikken.

Onvolwassen Blauwe Reiger

Andere soorten reigers in Nederland

De Blauwe Reiger is de bekendste, maar zeker niet de enige die wij kunnen bewonderen in ons landje. In volgorde van zeldzaamheid volgen hier de andere reigersoorten:

Purperreiger	<i>zomergast en broedvogel</i>
Kleine Zilverreiger	<i>zomergast en onregelmatig broedend vanaf 1979</i>
Grote Zilverreiger	<i>zomergast en enkele winterwaarnemingen en onregelmatig broedend vanaf 1978. Ook zijn er kruisingen bekend van Blauwe x Zilverreiger.</i>
Roerdomp	<i>gehele jaar aanwezig en broedvogel</i>
Kwak	<i>zomergast en zeldzame broedvogel</i>
Woudaapje	<i>zomergast en zeldzame broedvogel</i>
Koereiger	<i>dwaalgast</i>
Ralreiger	<i>dwaalgast</i>

Verwijzingen

- Atlas van de Nederlandse Broedvogels, 1979.
- Elseviers Broedvogelgids. Colin Harrison.
- Gids Europese vogels: Alle vogels van Europa, Noord-Afrika

Volwassen Blauwe Reiger

- en het Midden-Oosten. H.Heinzel, R. Fitter, J.F. Parslow; (vertaald uit het Engels en bew. A.J. van Loon) Baarn: Tirion.-III.
- Jonsson Lars, 1993. Vogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten; (bew. en vert. uit het Zweeds door A.B. van den Berg en G. Meesters).
- SOVON 1987. Atlas van de Nederlandse Vogels.
- Vogelwerkgroep Avifauna West-Nederland, 1981. Randstad en Broedvogels, Tilburg.

Volwassen Blauwe Reiger op jacht in een sloot

Over Kanaries gesproken

ZANG • KLEUR • POSTUUR

Een nieuwe keurtechniek voor de kleurkanarie - 2

In het vorige artikel is aangegeven dat de nieuwe keurtechniek voor de kleurkanarie zich richt op het beoordelen van de drie primaire kenmerken van de kleurkanarie en op de secundaire kenmerken.

De beoordeling vindt plaats op basis van vier keurschalen waarbij de secundaire kenmerken voor alle schalen uniform zijn.

DE SECUNDAIRE KENMERKEN

Voordat de keurtechniek van de primaire kenmerken wordt behandeld zal eerst uiteengezet worden hoe we omgaan met de secundaire kenmerken.

Nieuw ten opzichte van het "oude" keursysteem is het gegeven dat voor rubrieken zowel een praktisch maximum als een praktisch minimum wordt aangegeven. Op dit moment is het nog onduidelijk hoe we omgaan met kleurkanaries die een beoordeling onder het praktisch minimum krijgen. In het buitenland worden dergelijke vogels niet meer gekeurd.

De bevedering

Het theoretisch maximum voor deze rubriek is 15 punten.

In de praktijk mogen **maximaal 14 punten** worden toegekend als de vogel een uitzonderlijk goede bevedering laat zien. Normaal wordt aan deze rubriek **13 punten** toegekend waarbij rekening wordt gehouden met het intensief of schimmel zijn.

Indien een gebroken, onvolgroeide- of ontbrekende slagpen wordt geconstateerd dan vindt een aftrek plaats met 2 punten. Iedere volgende fout wordt bestraft met 1 punt tot een **minimum van 10 punten**.

Grootte en vorm

In het nieuwe keursysteem zijn de rubrieken grootte en vorm samengevoegd tot één rubriek.

Het theoretisch maximum is 15 punten.

Het praktisch maximum is **14 punten**.

Met grootte bedoelen we de lengte van de vogel welke is vastgesteld op 13 tot 14 centimeter. Iedere afwijking naar boven of beneden wordt gestraft met minimaal 1 punt.

Met vorm bedoelen we het model van de kanarie. De vorm van de vogel is de som van de verschillende uiterlijke onderdelen zoals kop, snavel, hals/nek, borst/rug, vleugeldracht, staart en pootjes.

In de rubriek grootte en vorm wordt **minimaal 10 punten** gegeven.

Houding

Het theoretisch maximum is 10 punten.

Het praktisch maximum is **9 punten**.

Een vogel die zich rustig gedraagt en de juiste houding aanneemt krijgt hiervoor 9 punten.

Een vogel die zich rustig gedraagt maar niet de juiste houding aanneemt wordt gestraft met 1 punt.

Een onrustige vogel of een vogel die op de bodem blijft zitten straffen we met 2 punten.

Het minimum bedraagt in deze rubriek **6 punten**.

Algemene indruk

Het theoretisch maximum is 5 punten.

Het praktisch maximum is **5 punten** voor een vogel met bijzondere kwal-

iteiten. Normaal wordt aan deze rubriek **4 punten** toegekend.

In deze rubriek beoordelen we de gehele indruk die de vogel maakt, alsmede de reinheid en de uiterlijk waarneembare gezondheidstoestand van de vogel. Vuil in de bevedering en aan staart en pootjes wordt in deze rubriek bestraft.

Al naar gelang de geconstateerde tekortkoming wordt gestraft met 1 of meer punten.

Het minimum in deze rubriek is **1 punt**.

Als we deze keurtechniek voor de secundaire kenmerken samenvatten dan ontstaat onderstaande matrix.

Hieruit kan dan worden afgeleid dat bij de kleurkanarie ook die secundaire kenmerken een wezenlijk aandeel leveren bij het behalen van goede tentoonstellingsresultaten.

In een volgend artikel zal per afzonderlijke keurschaal de keurtechniek van de primaire kenmerken worden behandeld.

*De keurmeestersvereniging
Kleur- en postuurkanaries
H.K. van der Wal*

Schaal:	1	2	3	4			
melanine			30	30			
lipochroom	55	30	25	10			
verschijningsvorm		25		15			
bevedering	15	15	15	15	14	10	13
vorm en grootte	15	15	15	15	14	10	14
houding	10	10	10	10	9	6	9
alg. indruk	5	5	5	5	5	1	4
totaal	100	100	100	100	42	27	40
					max pnt	min pnt	norm. pnt

max. pnt = praktisch maximum aantal te behalen punten

min. pnt = praktisch minimum aantal te behalen punten

norm. pnt = het normaal aantal toe te kennen punten

De laatste wijzigingen in het keursysteem van de Harzer - zang

Het zal de meeste van u zijn opgevallen dat in het laatste wedstrijd-seizoen het aantal punten dat de beste Harzers behaalden, hoger is geworden. Het is een beetje gaan lijken op het puntentotaal van de Waterslagers in de onderste regio's.

Dit komt omdat vanaf november 1996 de kloektoeren gesplitst zijn in afgezette kloeken en kloekrol, ook wel verbonden kloeken genoemd.

In dit stukje zal ik u uitleg geven over de aanleiding en de gevolgen hiervan. De beide pijlers van het keursysteem zijn:

- alles dat invloed kan hebben op de muzikale waarde van het lied, moet kunnen worden verwaardigd en
- alles dat de muzikale waarde van het lied kan schaden, moet kunnen worden gestraft.

Het toepassen van deze uitgangspunten is van grote, alles bepalende, betekenis op de ontwikkeling van de zang. Zowel in positieve als in negatieve zin. De negentig-punten-grens belemmerde lange tijd de ontwikkeling van de Harzer-zang. Om die reden is deze (na experimentele fase) losgelaten. Sindsdien is het onevenredig grote aantal vogels van 86 tot en met 90 punten evenwichtiger verdeeld over de reeks van 86 tot 96 punten. Met af en toe een uitschieter naar boven. Zo is er een duidelijk beeld ontstaan van het prestatie-niveau van de verschillende vogels.

In COM-verband is het loslaten van de negentig-punten-grens deels overgenomen: maximaal 90 punten voor de gezongen toeren en 9 punten voor indruk. Deze wijziging geeft wel wat lucht maar is nog niet een echt vrij waarderingssysteem zoals wij dat bij de Waterslagers kennen. Overigens, in dat laatste systeem vinden we nog steeds iets terug uit de begintijd van het keursysteem namelijk het vermenigvuldigen met het getal drie. Daardoor zijn de eindtotalen bij deze vogels niet traploos, maar in stapjes van drie punten. De laatste jaren ging het aantal punten voor de 'kloektoeren' van lieverlee omlaag van 12 tot 14 punten naar 8 tot 10 punten. Dat is waarschijnlijk het gevolg van de toen nog geldende 90 punten grens. De kloektoeren vormen samen met

de holkingel en de fluiten de groep van de middentoeren. In de hoofdtoeren (holrol en knor) werden meer punten gegeven dan voorheen. Er moest daarom gekort worden in de middentoeren om beneden de negentig punten te blijven. Dat de kloektoeren daarvoor in aanmerking kwamen was niet zo onlogisch. Deze toeren zijn gevoelig voor een minder goede voordracht. Bovendien kunnen de kloektoeren (vooral de minder goede) een negatieve invloed uitoefenen op de andere toeren van het lied.

Al eerder hadden verschillende kwekers zich om boven genoemde redenen toegelegd op het kweken van de zogenaamde 'vier-toeren' vogels. Dat zijn Harzers die geen kloektoeren brengen. In elk geval geen afgezette kloeken. Soms nog wel een moeilijk te herkennen kloekrol van 5 tot 7 punten. Om toch prijzen met deze vogels te kunnen behalen, werden ze in aparte groepen ingedeeld.

Het zal immers voor iedereen duidelijk zijn dat de vier-toeren vogels minder punten behalen dan de andere vogels. De hoofdtoeren zijn bij deze vogels beter, vooral de holrol.

Het voorgaande is een beknopte weergave van wat er de laatste tien jaar in het Harzerwereldje is gebeurd. Het illustreert echter wel wat een onjuiste toepassing van het keursysteem tot gevolg kan hebben. Een verarming van de toerenrijkdom van het Harzerlied.

Het **uitgangspunt** blijft de muzikale waarde te verhogen, **niet** om die te **beperken** tot een lied dat geen lied meer is. De kloektoer is de oervorm van de kanarie-zang. In elke richting in de zangsport (Harzers, Waterslagers en Timbrado's) komt deze toer voor. Ze draagt in belangrijke mate bij aan de afwisseling in het lied. Daarom is het zeer de moeite waard om deze toer in het Harzerlied niet alleen te behouden maar ook te verbeteren. De uitdaging wordt alleen maar groter als het niet zo maar van een leien dakje gaat.

Zoals gezegd, de kloektoeren kunnen ontaarden. In de grondtoon maar vooral in de medeklinkers. Erg bekende en beruchte vormen van ontaarde kloektoeren zijn de slagkloeken en de vlakke kloeken (gezongen op de grondtoon 'a').

De middentoeren in het Harzerlied, waaronder de kloek, hebben een maximum van 18 punten. Deze worden onderverdeeld in:

- 1 tot 6 punten voor de voldoende kloeken (de laagste trap van de waardering).

- 7 tot 12 punten voor de goede kloeken.
- 13 tot 18 punten voor de zeer goede kloeken.

Verreweg de meeste vogels brengen kloeken in de rubriek goed. Om kloeken in de zeer goede rubriek te kunnen plaatsen is meer nodig. Naast de **gewone diepe kloek** moet als afwisseling een **gelijkwaardige kloekrol** worden gebracht.

Zo staat het in het boekje van **M. van Woezik**.

In de jaren tachtig is het ook zo toegepast. Vogels die slechts één van beide vormen brachten, gewoon diep en zonder fouten, kregen tot 12 punten. En vogels die beide vormen brachten 13 en meer punten. Meestal tot 15, zelden 16 punten.

Uit sleur of gewoonte en door de limiet van 90 punten is de waardering gedaald. Deze bedraagt ongeveer 4 punten en soms nog meer. Terwijl de **kwaliteit** van de kloektoeren niet veranderd is. Een kloekrol naast een kloek leverde de laatste jaren slechts één extra punt op. De gevolgen blijven dan niet uit. Kwekers hebben steeds minder aandacht voor deze toer. Op wedstrijden komen meer vogels die de kloektoeren minder vaak en minder goed brengen. Een nieuwe stimulans voor deze toer is op zijn plaats.

Daarom zijn de **beide kloektoeren nu in het keursysteem gesplitst**. Zowel de afgezette kloek als de kloekrol kunnen nu met maximaal 18 punten gewaardeerd worden.

Voor alle duidelijkheid: met **afgezette kloeken** worden kloeken bedoeld waarvan de toongrepen los van elkaar liggen. Het is dus een onderbroken toer. Je hoort van 'kloek-kloek-kloek', waarbij de klank van de 'k' overhelt naar de 'g'. Daarentegen wordt de **kloekrol** in een versneld ritme gebracht. Er is nog wat ruimte tussen de toongrepen, maar die is erg kort. Daarom is het geen roltoer zoals de holrol en de knor. Toch kan de vogel soms een zachte 'r' in de toer invlechten. Het is beter om van verbonden kloeken te spreken in plaats van kloekrol.

Een voorbeeld zal de verandering in de puntentelling duidelijk maken. In het oude systeem behaalden vogels voor de gewone (afgezette) kloek 9 punten. Als ze daarbij ook nog verbonden kloeken brachten kwam het totaal op 11 punten. In het nieuwe systeem scoren ze bij een zelfde zangkwaliteit 9+9+18 punten. Dus 7 punten meer. Echter alleen wanneer zo'n vogel beide toeren brengt. Dat

Over Kanaries gesproken ZANG • KLEUR • POSTUUR

laatste is lang niet altijd het geval, veel vogels laten maar één van de twee vormen horen. Voor de vogels die beide toeren in nog betere kwaliteit kan het verschil met 1 á 2 punten toenemen.

Behalve het splitsen van de kloektoeren is er nog een tweede wijziging in het keursysteem gekomen. Dat is het splitsen van de klingeltoeren in klingel en klingelrol. Het gevolg van deze splitsing is niet zo groot. In het oude systeem kon voor klingeltoeren in alle vormen in totaal niet meer dan 9 punten worden gegeven. In de praktijk was dat meestal 3 punten.

Een enkele keer 2 of 4 punten. Voor uitzonderlijke mooie en vooral heldere klingelrollen 5 punten. Klingeltoeren mogen echter niet te veel worden gebracht. Als ze goed gespreid in het lied voorkomen, dan zorgen ze voor een aangename verrassing. De klingelrol van 5 punten zit dan in de rubriek goed.

Het zou beter geweest zijn om een dergelijke klingel (rol) met 7 punten te belonen. Dus is de rubriek zeer goed. Vanwege de limiet van 90 punten was daar in het oude systeem geen ruimte voor.

In het nieuwe systeem wordt voor elk van de klingeltoeren een maximum van 6 aangehouden. De vogels scoren nu meestal 2+2=4 punten voor de klingels, mits ze beide worden gebracht. Echter, dat is niet vaak het geval. Slechts zelden zal een vogel beide vormen helder en goed gespreid in het lied brengen. Zo'n vogel kan misschien 4+4=8 punten behalen. Dit is vaak meer theorie dan praktijk. Een score van 4 punten hoort thuis in de rubriek 'goed' en nog niet in de rubriek 'zeer goed'.

Samengevat komen beide wijzigingen er op neer dat het eindtotaal van topvogels met 8 punten verhoogd wordt. Hiervan komen 7 punten op rekening van de kloektoeren en 1 punt op rekening van de klingeltoeren. Alleen vogels met een gevarieerd lied, op een beschaafde manier voorgedragen, kunnen een maximum van ongeveer 106 punten bereiken. Uitschieters naar boven kunnen voorkomen, maar zullen tot de zeer hoge uitzonderingen behoren.

H. Ruiter

220

Raza Espagnola

Raza Espagnola is een vormras zoals de Border en Fife Fancy, maar wel een van een andere vorm dan de laatste twee. Deze postuurkanarie wordt ook wel Spaanse Dwerfkanarie genoemd, er is ook nog een ander klein Spaans ras, dit is een zangkanarie de Timbrado.

In Spanje het herkomst land, is Raza Espagnola geen ras van de laatste tientallen jaren maar de ontwikkeling van dit ras is reeds in het begin van deze eeuw begonnen in de streek bij de stad Barcelona, maar de "doorbraak" kwam in de jaren dertig toen ontstond er de "Associatie Barcolona", een vrij gesloten kring kwekers met nu zo'n tweeduizend leden, als buitenstaander zou het contact niet gemakkelijk zijn.

De "doorbraak", van dit ras naar de rest van Europa kwam nadat de Raza Espagnola erkend werd door COM en dit gebeurde naar ik meen in 1977 te Genova in Italië.

De Raza Espagnola is geen kleine kleurkanarie, of een type kanarie ontstaan door in geïsoleerde kring te kweken, en zo een kleine kleurkanarie te kweken, die net iets anders is, dan een van de bestaande rassen. De Raza Espagnola is een duidelijk herkenbare postuurvogel, met ook duidelijke eigen eigenschappen aangaande karakter van de kanarie.

Voor de collega kweker die om welke reden dan ook over wil gaan naar het kweken van een andere postuurkanarie, bv een kleiner ras, is de Raza Espagnola een goede keus, er is maar één "maar", het is geen ras voor hen die van erg rustige vogels houden, het zijn beweeglijke temperamentvolle vogels, maar zeker niet wild en zeer zeker niet schuw zoals ik eens ergens gelezen heb.

Het is natuurlijk zo, dat de kweker die alleen maar Gloster Fancy kent, en over stapt naar Raza's dan is dit een flink verschil, maar indien de overstap gemaakt zal worden gezien vanuit bv de kweek van kleurkanaries of cultuurvogels, dan is er weinig of misschien zelfs geen verschil in beweeglijkheid.

Daarom is het ook altijd een goede zaak eerst goed te informeren naar de kenmerken van het ras, voor er tot overname overgegaan zal worden. En eerst eens gaan kijken bij een

kweker van de Raza Espagnola's. En moet er niet meer de vraag gesteld worden, zijn dat de vogels die ik wil, en die ik leuk vind, en passen deze vogels in de aanwezige ruimte die er is, en hoeveel is er voor verzorging en het observeren e.d.

Indien er gekozen wordt voor de Raza Espagnola dan ruim op tijd, de standardeisen bekijken en een keuze maken of het nu vetstof of pigment vogels of bonte worden, alle kleuren zijn toegestaan met uitzondering van rood.

Maar naast de factor, hoe zijn de vogels, "die eventueel overgenomen worden", gezien naar de standaard, is minstens zo belangrijk en misschien nog wel belangrijker, hoe ze zijn de vogels als kweekkoppel m.b.t.:

- De nestbouw,
- Het broeden,
- Het voeren van de jongen,
- Het aantal bevruchte eieren,
- Hoe is de conditie en gezondheid van de "ouder-vogels".

Ook is belangrijk bij de aanschaf te weten, hoe is de verwantschap en dan, is er genoeg eigenkweek materiaal aanwezig, zodat de kweker zelf kan bepalen, hoe gestart kan worden met zelf een stam op te bouwen. Na drie jaar moeten de vogels ook nog een redelijk aantal jongen voort brengen.

De algemene kenmerken van de Raza Espagnola zijn o.a.

- de "grootte en cilindrische vorm", en dan is er de "platte houding en de hierbij behorende korte pootjes".
- De grootte 11,5 cm.
- De bevedering goed gesloten, goede conditie.
- De vleugels niet te lang niet te rond niet kruisen en sluitend.
- De rechte rug en niet uitstekende schouders.
- De borst zo vlak als mogelijk.
- De kop fijn en amandelvormig.
- De nek smal en zichtbaar.
- De smalle gesloten staart iets gevorkt.
- De niet zichtbare dijen en korte pootjes.
- De vogel moet levendig zijn, en vooral vlak op stok zitten.

Standaard

Vorm	20 punten
Kop en hals	20 punten
Grootte	20 punten

De
sel

Bevedering en kleur	15 punten
Houding	10 punten
Conditie	5 punten
Totaal	100 punten

De Raza Espagnola is een active vogel dus goede voeding en zeker niet denken, het is een mini kanarie dus gewone mengeling en eivoer is voldoende, er moet een ruime zaadmengeling gegeven worden en eivoer in de broedperiode en krachtvoer het gehele jaar door.

Dan is er grit-mineralen-scherpe kiezelsteentjes-groentefruut en onkruidzaden of gekiemd zaad nodig en dit alles in juiste dosering.

De huisvesting voor de Raza Espagnola, willen we levende gezonde vogels dan ruime broedkooien en vluchtjes voor de tijd dat er jonge vogels zijn, zodat we ook de geslachten op tijd apart kunnen zetten, straks hebben we oude en jonge mannen en dus ook oude en jonge poppen, die we moeten selecteren als onze tentoonstelling's en kweekvogels en vogels bestemd voor overgave aan collega kwekers.

Dit selecteren moet gebeuren op gezondheid en broedkwaliteiten en daarna hoe voldoen de vogels aan de standardeisen. Waarbij de grootte van de Raza Espagnola heel belangrijk is.

Als we rekening houden met voldoende licht en frisse lucht en de vogels goed observeren is de Raza Espagnola een goede broedvogel, misschien zou het goed zijn, eens te letten op de grote van de eieren in relatie tot de grote of kleine jonge vogels.

Als we de vogel opkooien gaan na de ruitijd is het beter om de vogels niet te lang op te kooien, maar op tijd beginnen ne verschillende malen wisselen tt kooi, vluchtje, tt kooi, vluchtje enz. dit op een rustige wijze.

Let op te dikke zitstokken, het komt vaak voor dat Raza Espagnola's dezelfde zitstokken hebben in hun tt kooi, als bv. een kleurkanarie Goud-geel, en dit met als resultaat de vogels kunnen zich onvoldoende vastgrijpen aan de zitstokken, met als gevolg geen goede houding, de vogel zit te hoog, de poten tonen te lang, de staart is niet in het verlengde van het lichaam, de nek inval is onvoldoende enz.

Een pop is een rustigere tt vogel, maar heeft iets rondere borst.

Een Raza Espagnola heeft de naam dat hij een nerveuze vogel is, maar het is niet zo, ieder ras heeft "gelukkig maar", zijn eigen ik, en actief ja, maar wild en nerveus nee, dan is er iets fout, en dit is beslist niet nodig.

Een intensieve Raza Espagnola toont iets kleiner dan bv. een groen intensieve, maar een kleine schimmel van het juiste model kan zeker een goede tt vogel zijn, en ze zijn er.

Man en pop zijn, "vaak", op het zicht van elkaar te onderscheiden doordat de pop een vollere borst heeft en iets rustiger is.

Hoewel het kweken van een goede stam vogels van dit vormras is geen gemakkelijke opgave, het is zeker de moeite waard, de uitdaging aan te nemen en deze temperamentvolle vogel te kweken.

Lucien Didden

NBvV - CLUBSHOP SERVICE

NAALDBANDEN "ONZE VOGELS"

Deze maken van uw maandblad een fraai boekwerk. **f 10,00 per exemplaar. Bij 10 of meer exemplaren f 7,50 per stuk, per doos van 25 stuks f 162,50 = f 6,50 per exemplaar.**

NBvV - KALENDERS

Vanaf september zijn deze werkelijk schitterende kalenders voor het nieuwe jaar verkrijgbaar. Voor de prijs raadpleeg het maandblad "Onze Vogels".

NBvV - BONDSINSIGNES, normale uitvoering à f 6,00.

NBvV - POSTER

Vierkleurdruk poster met diverse vogelfoto's. Formaat 42 x 60 centimeter.

5 stuks voor f 12,50 - 10 stuks voor f 17,50.

NBvV - STROPDAS

MET DE NBvV-GOUDVINK

Blaauwe das met een gekleurde goudvink à **f 25,00.**

NBvV - STROPDAS

MET VOGELS

Blaauwe das met diverse soorten vogels in kleur à **f 30,00.**

SLEUTELHANGERS

MET 13 VERSCHILLENDE AFBEELDINGEN

Per stuk **f 3,50.**

Bij afname van **5 stuks f 2,50 per stuk.**

Bij afname van **10 stuks f 2,25 per stuk.**

1. Kanarie isabel met geel intensief
2. Kanarie rood intensief
3. Zuidhollandse frisé
4. Glosterkanarie gekuifd
5. Gouldamadine
6. Putter x Goudvink
7. Zebrovink masker grijs
8. Putter
9. Grasparkiet violet
10. Stanley rosella
11. Ag.roseicollis oranjekop
12. Groenwang amazone
13. Bruinoorparkiet

PORTOKOSTEN

Bij bestelling van bovenstaande artikelen behoeft u geen portokosten over te maken.

EXTRA - SERVICE

Onderstaande artikelen zijn gratis, maar u dient wel **f 5,00** portokosten over te maken, bestel daarom deze artikelen zoveel mogelijk gelijktijdig met andere artikelen.

MUTATIEBLOK (voor het secretariaat),

RINGENVERZAMELSTAAT (voor de ringencommissaris)

ENVELOPPEN AAN HET BONDSBUREAU

(voor ringencommissaris en secretaris).

Gratis verkrijgbaar voor de leden:

werktekeningen voor het zelf maken van TT- kooien en de brochure Hoe word ik keurmeester.

Voorgaande artikelen kunt u bestellen door overmaking van het verschuldigde bedrag op giro 1148324 t.n.v. Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers te Bergen op Zoom, bijsluiting van eurocheque of girobetaalkaart met vermelding van de afdelingscode en wat u wilt ontvangen.

kweken met mutaties

Gouldamadinen

Tekst: J.J. Lobbes (Ede)

DEEL 7

Foto's: Pieter van den Hooven

Daar de pastel factor ook in de blauwe Gouldamadinen gekweekt kan worden, kunnen we weer andere kleurslagen laten ontstaan, zodat we kunnen spreken van de blauwserie en de groenserie.

Onder de blauwserie vallen alle Goulds welke de blauwfactor op 'beide' chromosomen bezitten. Onder de groenserie vallen alle Goulds welke de blauwfactor op één chromosoom bezitten (dus welke split zijn voor blauw) of niet in het bezit zijn van een blauwfactor.

We zullen nu eens nader gaan bekijken, welk resultaat het geeft als we de pastelfactor inkweken in de blauwe Gouldamadine.

Alle jonge mannetjes uit deze paring zijn: GROENPASTEL/ SPLIT BLAUW

PARINGEN

(man) GEEL X (pop) BLAUW

$$\frac{b+}{b+} \frac{xP}{xP} \times \frac{b}{b} \frac{xP+}{y}$$

Alle jonge mannetjes uit deze paring zijn: GROENPASTEL/SPLIT BLAUW

$$\frac{b+}{b} \frac{xP}{xP+}$$

Alle jonge popjes uit deze paring zijn:

$$\frac{b+}{b} \frac{xP}{y} \quad \text{GEEL/SPLIT BLAUW}$$

(man) BLAUW X (pop) GEEL

en alle jonge popjes zijn: GROEN/ SPLIT BLAUW

Zoals we kunnen zien geeft de eerste

paring de beste resultaten. Om nu verder door te dringen in de blauwserie met de pastelfactor zijn we genoodzaakt om twee split vogels samen te laten paren. Let wel, het moeten wel onverwante vogels zijn!! En geen broer maal zus.

We paren nu GROENPASTEL/SPLIT BLAUW X GEEL/ SPLIT BLAUW
We zullen deze paring eens nader uitwerken.

Uit deze paring halen we dus twee nieuwe kleurslagen, namelijk zilver en blauwpastel.

ZILVER

Door de dubbele blauwfactor bezit deze vogel geen carotenoïde meer en door de dubbele pastelfactor ook geen eumelanine meer. Het phaeomelanine is het enige wat nog aanwezig is. Dit is ook weer duidelijk waarneembaar aan de paarse borstkleur en de beige buik.

In het rugdek is de blauwstructuur nauwelijks waarneembaar, er blijft maar weinig pigment over waardoor de kleur meer wit wordt met een enigszins grijze waas hetgeen een vage zilverachtige kleur vormt. De blauwe nekrand is vaag aanwezig en toont in de nek veelal een violet kleur.

man → ↓ pop	b+ xP+	b+ xP	b xP+	b xP
b+ xP+	1 b+ xP b+ xP	2 b xP+ b+ xP	3 b xP b+ xP	4 b+ xP b+ xP
b+ xP+	5 b+ xP b+ y	6 b xP+ b+ y	7 b xP b+ y	8 b+ y b+ y
b+ xP+	9 b+ xP b xP	10 b xP+ b xP	11 b xP b xP	12 b xP b xP
b+ xP+	13 b+ xP b y	14 b xP+ b y	15 b xP b y	16 b y b y

1 = groenpastel	7 + 13 = groene pop/ split blauw
2 = geel	8 + 14 = gele pop/ split blauw
3+9 = groenpastel/ split blauw	1 = blauw pastel
4+10 = geel/ split blauw	12 = zilver
5 = groene pop	15 = blauwe pop
6 = gele pop	16 = zilveren pop

Roodkop blauw overgoten paarsborst. (dubbelfactorig pastel) Een goede paarse borst gaat altijd samen met een beige-achtige buik en een bruinige kopkleur.

Zwartkop blauw pastel paarsborst. Een vogel met een goede kleur-egaliteit. Door reductie van zwart eumelanine wordt de zwarte kop grijs van kleur.

Bef, vleugel en staartpennen zijn wit-grijs. De kop van de zwartkop wordt vuil wit van kleur en de bruinkop blijft onveranderd door het aanwezige phaeo-melanine.

De formule van een man is:

$\frac{b \ xP}{- \ -}$ en van een pop: $\frac{b \ xP}{- \ -}$
 $\frac{b \ xP}{- \ -}$ en van een pop: $\frac{b \ y}{- \ -}$

Bezit een man de pastel factor maar op één chromosoom, dan krijgen we de blauwpastel.

De blauwpastel ontstaat net zo als de groenpastel namelijk als de pastelfactor maar op één chromosoom voorkomt en verder moet bij deze kleur-

slag de blauwfactor op beide chromosomen aanwezig zijn. Ook bij deze kleurslag kennen we alleen maar mannen. Door vermindering van het pigment komt de blauwstructuur minder tot z'n recht. Hierdoor wordt het blauw niet allen lichter maar ook veel meer fletser van kleur en wordt meer grijs-blauw. De borst- en de buikbevedering zijn zoals bij een normale blauwe gould. De zwartkop wordt hier meer grijskop.

De formule van de blauwpastel is:

$\frac{b \ xP+}{- \ -}$
 $\frac{b \ x}{- \ -}$

Tot de volgende maand

Naschrift redactie:

Zoals vorige keer ook is vermeld, is er inmiddels is er een geheel nieuwe standaard van de gould amadines door de N.B.v.V. uit gegeven. Ook in de blauwserie wordt bij de niet-witborsten de borstkleur vermeld. De benaming van de blauwpastellen wordt derhalve: Hemelsblauw Pastel Paarsborst, met daarvoor de betreffende kopkleur.

Voor de in dit artikel genoemde zilveren vogels is de benaming Hemelsblauw Overgoten Paarsborst gekozen, uiteraard ook weer met daarvoor de betreffende kopkleur.

Wat de kopkleuren betreft, wordt bij onze zuiderburen in België inderdaad de benamingen grijskop en bruinkop gebruikt. Dit zijn inderdaad de kopkleuren die ontstaan bij de in dit artikel genoemde combinatiekleuren.

De N.B.v.V. heeft echter besloten dat die kopkleur wordt genoemd van die serie waarin de betreffende vogel thuis hoort. Dat wil zeggen dat vogels uit de zwartkopserie ook zwartkop worden genoemd, ondanks dat door een pastelfactor deze kleur wordt gereduceerd tot grijs of wit. Vogels uit de roodkopserie worden ook roodkop genoemd, ondanks dat deze kleur in de blauwserie totaal wordt gereduceerd en het onderliggende roodbruine phaeo-melanine de kop min of meer bruin kleurt.

Door het totaal ontbreken van het carotenoïde is de oranjekop-factor in de blauwserie niet te onderscheiden, en wordt daarom ook niet vermeld.

Roodkop blauw pastel paarsborst. De bruine kopkleur wordt veroorzaakt door het ontbreken van de rode kleurstof, waardoor het roodbruine onderliggende pigment zichtbaar wordt. De egaliteit van het rug-vleugeldek is in de pastelserie vaak een probleem.

De Waterspreeuw

De naam van deze, in Nederland zeer zeldzame (broed) vogel, is misleidend: het is zelfs in de verste verte geen familie van onze gewone spreeuw. Hoewel waterspreeuwen regelmatig worden waargenomen, is en blijft het een zeldzame vogel, die ons land feitelijk alleen in Zuid-Limburg, langs de Geul, broedvogel is. Meestal zijn waargenomen waterspreeuwen trekvogels, van de ondersoort die in Scandinavië broedt.

Een en ander is logisch, als we kijken naar hoe deze vogel leeft. Langs bergbekken is hij tamelijk algemeen. Hij loopt over stenen, duikt, loopt over de bodem, vangt een of ander diertje, duikt weer op en eet zijn maaltijd op.

De vogel blijft opvallend goed droog, alleen een enkele druppel water verdraagt waar hij geweest is. Hij broedt in oevers, tussen rotsblokken of in het wortelstelsel van omgewaaide bomen.

De waterspreeuw hoort dus in ons land maar nauwelijks thuis, uitgezonderd Zuid-Limburg. De meeste waarnemingen van deze vogels, elders in ons land, betreft Alosse@ (= solitaire) vogels, die hier tijdelijk verblijven. Soms echter gaat het om een overwinterende vogel, terwijl de waterspreeuw in Zuid-Limburg ook 's-winters daar blijft.

Waterspreeuwen zien er wel enigszins uit als een flink uit de kluiten ge-

wassen winterkoning. Ze eten waterkevers, bootsmannetjes, kokerjuffers, haften, libellen, wormen en kikkervissen. Ze broeden één keer per jaar.

*Tekst en foto:
Peter Otten*